

De Kaardebol

Driemaandelijks tijdschrift

april/mei/juni 2011

nummer 2/2011

Afgiftekantoor Kortenberg, erkenningsnummer P806150

Foto: Narcissen en bosanemonen in het Silsombos, april vorig jaar (Paul van Leest)

In dit nummer:

- Walk for Nature
- NP Kortenberg gaat digitaal
- Daslookwandeling
- Toasten op 10 jaar Natuurpunt
- Bouw mee
- Vernieuwing lidmaatschap
- Het Eikenhof (2)
- Paddenoverzetactie
- Agenda

Walk for Nature in het Silsombos

Paul van Leest

De Walk for Nature 2011 is een grote gezinswandel- en fietsdag die de natuurontwikkeling en de landschappelijke troeven in de streek in de verf zet.

De Walk for Nature moet een van de hoogtepunten worden van het lustrumjaar van Natuurpunt Oost-Brabant (40 jaar). Tijdens het lustrumjaar laten we het grote publiek kennismaken met de zeldzame kalkminnende flora en duizenden orchideeën, en met vogels als nachtegaal, blauwborst in het groene hart van Midden-Brabant. De locatie is het Silsombos in Erps-Kwerps en Kampenhout.

De plaats van afspraak is de school “De Klimop” aan de Kwerpsebaan in Erps-Kwerps. We voorzien tijdelijke parkeerplaatsen in Kwerps (zie de borden).

Het is de bedoeling om een breed scala aan activiteiten te organiseren.

Uiteraard staan de wandelingen centraal. Er zijn twee begeleide wandelingen gepland: een vroege vogelwandeling om 8 uur en een lange wandeling in de namiddag (deze laatste wordt georganiseerd in samenwerking met de Witlooftrekkers). Verder zetten we twee wandelcircuits uit, die goed aangegeven worden en langs landschapsstands leiden, waar we je kunnen informeren over de kwaliteiten van het gebied.

Er komen een fietstocht (georganiseerd door Pasar) en een Kinderanimatie activiteit (georganiseerd door de Chiro). Pruts en Tijn verzorgen eveneens kinderanimatie (o.a. met springkastelen). Ook is er muziek. Er zal van alles te eten en te drinken zijn. “De Klimop” heeft bijvoorbeeld een stand met allerlei desserts. Dit alles vooral in de namiddag.

Om 10u30 is er het symposium “Het Silsombos. Grensoverschrijdende Natuur”. We beginnen met korte inleidingen van politici, sponsors en Natuurpunt-bestuursleden. Maar we kunnen ook wat vieren! We verwachten de ondertekening van het Charter voor Biodiversiteit door de gemeente Kortenberg en de officiële inhuldiging van een nieuwe fiets- en wandelgids met ‘grensoverschrijdende natuur’.

We hopen op veel volk en goed weer!

Hernieuw lidmaatschap

Graag informeren wij diegenen die hun lidmaatschap voor dit jaar nog niet verlengd hebben over de voordelen ervan.

Driemaandelijks Natuur.blad

Vier maal per jaar ontvang je ons nationaal tijdschrift Natuur.blad , boordevol informatie over de natuur in Vlaanderen. In elk nummer vind je een uitgestippelde wandeling of fietstocht in één van onze natuurgebieden.

Driemaandelijks Natuur & Landschap

Vier maal per jaar ontvang je het regionaal tijdschrift van Natuurpunt Oost-Brabant. Deze regionale afdeling informeert je over natuurnieuws en -activiteiten van Diest tot Zaventem.

Driemaandelijks Kaardebol

Vier maal per jaar ontvang je het lokale tijdschrift De Kaardebol. Wij informeren je over natuurnieuws en -activiteiten in je gemeente.

Natuur.winkel

Natuurpunt heeft ook een winkel! Je vindt er wandel- en fietsgidsen, natuurartikelen van verrekijkers tot vogelvoer... Kan je niet tot in Mechelen komen, dan kan je ook online winkelen op natuurpunt.be/winkel. We sturen je bestelling toe.

Ledenvoordeel: 10% korting op heel het gamma producten!

Kortingen bij bedrijven

Er zijn heel wat bedrijven waar je als consument korting geniet wanneer je lid bent van Natuurpunt. Je kan de lijst van deze bedrijven raadplegen via deze link : http://www.natuurpunt.be/nl/doe-mee/lid-woorden/voordelen-lidmaatschap_502.aspx

Je steunt de natuur in je gemeente

Als lid steun je ook je lokale afdeling. Natuurpunt Kortenberg beheert verschillende natuurgebieden, we inventariseren fauna en flora, we organiseren

verschillende activiteiten zoals wandelingen en werkdagen en proberen ook natuur- en milieuthema's op de lokale bestuurlijke agenda te zetten. Op die manier kunnen de slogan van Natuurpunt ook waarmaken : Natuur voor iedereen!

Ben je overtuigd? Je Natuurpunt lidmaatschap kan je hernieuwen of verlengen via domiciliëring of overschrijving. Een gezinslidmaatschap kost 24 euro per kalenderjaar.

Als je je lidmaatschap wil hernieuwen via een overschrijving, dan schrijf je 24 euro over op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding "Hernieuwing + je vroegere lidnummer". (IBAN: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB).

Als je je lidmaatschap wil hernieuwen via domiciliëring, dan kan je dat via de website van Natuurpunt doen. Klik verder door naar 'lid worden'. Een andere weg is via telefoon of e-mail. Bel naar 015-29 72 20 of mail naar info@natuurpunt.be. Zeg dat je je lidmaatschap wil vernieuwen of verlengen via domiciliëring en geef je naam, adres en indien mogelijk je oude lidnummer door. Je ontvangt dan een foldertje met een domiciliëringsformulier.

Waardevolle natuur in Kortenberg

Het Eikenhof (2)

Maarten Vandervelpen

In het januari-nummer van de Kaardebol hadden we het al een eerste keer over dit unieke kasteeldomein in Kortenberg. Zo herbergt het domein aan de rand van het Warandebos een aantal zeldzame paddenstoelensoorten.

Dat het gebied ook buiten Kortenberg gekend is voor haar natuurwaarde, daarvan zagen we in het vorige nummer al een voorbeeld. Maar de erkenning gaat verder dan de paddenstoeleninventarisatie van eind vorig jaar. Het domein is ook ruimtelijk erkend als waardevol gebied. Op het gewestplan is het groen ingekleurd en aangeduid met een "N" van natuur. Dit betekent dat er niet zomaar eender welke activiteit kan ontwikkeld worden. Deze gewestplannen werden eind jaren 70 vastgelegd. De bestaanszekerheid van het domein als "natuur"-aangeduid gebied is gezien de besluitvorming rond onze Vlaamse ruimtelijke wanorde echter niet gegarandeerd.

Daarom is het ook zo belangrijk dat het gebied ook vanuit de Europese Unie een speciale bescherming geniet. In 1992 werd de Europese Habitatrichtlijn uitgevaardigd. Deze richtlijn streeft naar het behoud van de biodiversiteit en de instandhouding en herstel van natuurlijke habitattypes. Eén van de opdrachten was het afbakenen van deze habitatrichtlijngebieden. Dit noemt men 'Speciale Beschermingszones waar bepaalde habitattypes bijzondere aandacht genieten.

Het Eikenhof vormt geen Speciale Beschermingszone op zich, maar is onderdeel van het Habitatrichtlijngebied 'Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem'. Het is een uitgestrekt, maar ook een versnipperd gebied dat verschillende habitattypes herbergt. In belangrijke mate

zijn dit bepaalde bostypes, maar voor het Eikenhof is dit niet zo. Het gebied is gedefinieerd onder het habitatype 'Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden en van submontane gebieden in het binnenland van Europa'. Voor deze regio is dit een vrij uitzonderlijk habitatype. Dit betekent dat in dit gebied ondertussen zeldzamere plantensoorten voorkomen. In het geval van het Eikenhof zijn dit onder meer Blauwe Knoop, Tormentil, Mannetjesereprijs, Gevlekte orchis en Borstelgras.

Foto: Blauwe knoop

Naast deze Habitatrichtlijngebieden zijn er de Vogelrichtlijngebieden die samen het Natura 2000-netwerk vormen van Europees te beschermen natuur. Voor deze habitatrichtlijngebieden worden er nu instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd om van deze bijzondere natuurwaarden te kunnen blijven genieten.

In een volgend deel gaan we dieper in op hoe het komt dat dergelijk habitatype op het Eikenhof nog voorkomt en welk soort beheer nodig is voor de instandhouding ervan.

Natuurpunt Kortenberg gaat digitaal

Maarten Vandervelpen en Paul van Leest

Het internet is niet meer weg te denken uit het dagdagelijkse leven. Heel wat mensen vergaren informatie via deze digitale snelweg. Als Natuurpunt Kortenberg kunnen wij natuurlijk niet achterblijven.

We hebben reeds lange tijd een eigen website. Die is echter aan vernieuwing toe. Daar gaan we dit jaar nog werk van maken. Ondertussen blijft de huidige website online.

Wat wel reeds nieuw is, is de facebook pagina van onze locale afdeling. Voor nieuwtjes en activiteiten kan je voortaan ook daar terecht. Daarnaast blijft de papieren versie van de Kaardebol bestaan en maken we ook zo veel mogelijke reclame in de locale media. Tot op facebook!

Verder hebben we een e-mail nieuwsbrief Natuur.flits Kortenberg, die uitkomt wanneer we iets op korte termijn willen melden of organiseren. Je kan je inschrijven via paul.vanleest@base.be.

Een kleurenversie van deze Kaardebol kan worden gedownload via

www.natuurpunt.be/Kortenberg.

Daslookwandeling in Silsombos

Anna-Maria Dierck

Op 30 april 2011 lopen we in het Silsombos (op de scheiding tussen Erps-Kwerps en Nederokkerzeel) onze neus achterna, over een geurige muntweide en langs een slingerend beekje naar een groene oase van pittige daslook.

De Daslook is een voorjaarsbloeier die te vinden is op kalkhoudende, vruchtbare bodem zoals in het Silsombos. Kalkrijke grondwater borrelt er onafgebroken op en daslook heeft zich dan ook een mooi stukje bos toegeëigend. We kunnen hem ruiken, proeven en zien schitteren op:

Zaterdag 30 april van 14 u tot 17 u, vertrek op het Sint-Pietersplein te Kwerps

Begeleiding: Anna Maria Dierck, Imker- Herboriste en bestuurslid van VELT en Natuurpunt.

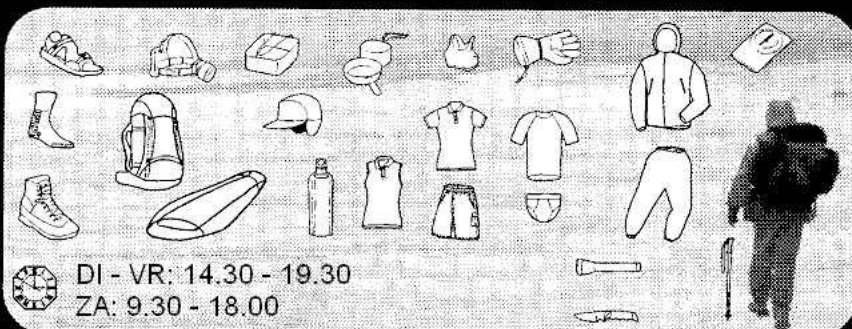
Laarzen aangeraden, geen kinderbuggy's mogelijk op de paden.

Georganiseerd in samenwerking met VELT Midden Brabant

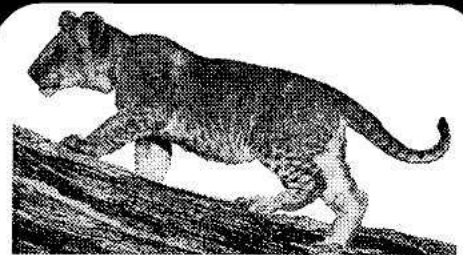
Advertentie

vrijetijdskleding stap- en reisuitrusting

strijkvrije, ademende en superlichte kledij / vederlichte reisuitrusting / sport-BH's / thermisch ondergoed / dans-, fitness- en regenkleding / rug- en slaapzakken / mutsen / fleecen / windstoppers / stapschoenen en -sandalen / wandelstokken / drinkflessen / klein praktisch materiaal / ...

DI - VR: 14.30 - 19.30
ZA: 9.30 - 18.00

Born Free

Leuvensesteenweg 126
KORTENBERG tel.+ fax 02/759.63.93

Toasten op 10 jaar Natuurpunt

Natuurpunt blaast eind dit jaar 10 kaarsjes uit. Om dit te vieren stapte Natuurpunt naar de Brouwerij der Trappisten van Westmalle om een feestelijke verpakking met twee flesjes tripel, twee flesjes dubbel en een trappistenglas te ontwikkelen.

De mandjes worden verkocht aan € 10,00 (€ 0,40 leeggoed inbegrepen) het stuk. Per verkocht mandje krijgt Natuurpunt € 2,00. Vanaf 16 juni 2011 zijn deze mandjes te verkrijgen in alle Vlaamse Delhaizewinkels. Gezondheid!

Bouw mee aan een nieuw natuurgebied bij je thuis

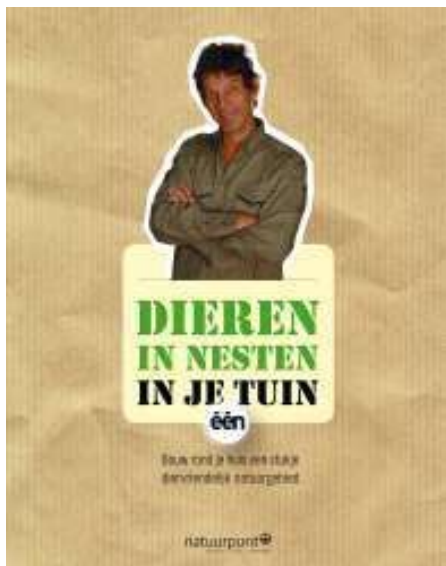
Enkele weken geleden pakte Dieren in nesten (één) uit met een nieuwe, interactieve rubriek; Dieren in nesten Bouwt. Elke week toont presentator Chris Dusauchoit de kijkers hoe ze een nieuw natuurgebied kunnen bouwen voor onze inheemse dieren in nood. Dat kan met simpele acties in de tuin, op het balkon of op het terras. Jong, oud, school, vereniging, platteland- of stadsbewoners ... iedereen kan meebouwen! De deelnemers kunnen al hun acties registreren op de website van Dieren in nesten en zien meteen hoeveel vierkante meter aan nieuwe biotoop hun acties opgeleverd hebben.

Natuurpunt verdubbelt de oppervlakte

In totaal kunnen de kijkers 13 weken bouwen aan het Dieren in nesten-natuurgebied. Vandaag hebben ze nog zes weken de tijd en is het nieuwe natuurgebied uitgegroeid tot meer dan 350000 m². Op het einde van het programma zal Natuurpunt, Vlaanderen's grootste natuurvereniging, de kijkers

helpen in hun strijd om de bedreigde dieren een nieuwe thuis te geven. Niet alleen zorgde de vereniging voor de inhoudelijke ondersteuning van de rubriek Dieren in nesten Bouwt, Natuurpunt zal op het einde van de actie ook de totaaloppervlakte van het gerealiseerde natuurgebied verdubbelen! Dat zal gebeuren door de aankoop van een heus natuurgebied. Dankzij de steun van Natuurpunt en het enthousiasme van de vele bouwers durft Dieren in nesten vandaag al luidop dromen van een héél groot nieuw natuurgebied, waar vooral onze inheemse dieren wel bij zullen varen.

Boekentip: Dieren in nesten in je tuin

In het verlengde van Dieren in nesten Bouwt verschijnt deze week het boek Dieren in nesten in je tuin (Borgerhoff en Lamberigts). Dit mooie boek zit boordevol leuke en praktische tips en is het ideale handboek voor iedereen die meer natuur wil in zijn tuin. Te koop in de Natuur.winkel voor € 20. Leden van Natuurpunt betalen € 18.

Dringend natuurbouwers gevraagd voor Zaventem en Kortenberg

Wil je meebouwen en daarmee ook de eer van onze gemeenten hoog houden? Surf dan naar www.een.be/diereninnesten. Zo blijf je op de hoogte van alle acties, zie je welke gemeentes het groenste zijn en of Kortenberg nog wel wat meer groen kan gebruiken en weet je precies hoe groot het natuurgebied van Dieren in nesten intussen geworden is. Door je te registreren en mee te bouwen, maak jij, je school of vereniging bovendien kans op een mooie natuurvriendelijke prijs (een weekend of schoolreis in het groene hart van Limburg in het Nationaal Park Hoge Kempen).

Op www.natuurpunt.be/bouwmee kan je terecht voor extra tips en aanvullende informatie over elke diersoort die aan bod komt tijdens het televisieprogramma.

Paddenoverzetactie aan Colomba

Maarten Vandervelpen (tekst en foto's)

In het voorjaar verlaten amfibieën hun winterverblijf en trekken zij naar hun voortplantingshabitat. Op vele plaatsen wordt dit traject doorkruist door wegen of andere obstakels. Dit is ook zo voor heel wat amfibiepopulaties in Kortenberg. Zoals jullie misschien weten worden in de Bosstraat en Populierenlaan jaarlijks schermen geplaatst waardoor amfibieën in emmers worden opgevangen. Vrijwilligers en leerlingen uit de naburige school zetten de amfibieën de ochtend erop veilig over.

Ook op de Colomba site is er elk jaar een vrij omvangrijke paddentrek. Deze gaat in twee richtingen tussen de abdij en het Warandebos. Op deze plaats is er natuurlijk ook heel wat menselijke activiteit (verkeer). Daardoor is de Colomba site elk jaar bezaaid met platgereden padden.

Natuurpunt Kortenberg en de milieudienst van Kortenberg hebben dan de handen in elkaar geslagen om ook hier een paddenoverzetactie te organiseren. Aangezien het technisch niet mogelijk was om de amfibieën via schermen op te

vangen hebben we besloten om raapacties te organiseren. De milieudienst zorgde voor de publiciteit, Natuurpunt organiseerde de raapacties. Deze raapacties werden elke avond georganiseerd, althans wanneer er paddentrekactiviteit was (zacht en regenachtig weer).

Naast de “gewone” vrijwilligers hebben ook de Scouts en Gidsen van Kortenberg, die hun lokalen op de Colomba site hebben, meegeholpen. Dit resulteerde in een 800-tal overgezette padden. Natuurlijk vielen er ook nog slachtoffers, maar dat waren er veel minder als de jaren voordien. Hartelijk dank aan de vrijwilligers en de milieudienst Kortenberg.

Deelname wetenschappelijk onderzoek

Tijdens de periode van de paddenoverzetactie kregen wij de vraag van de Universiteit Gent om enkele doodgereden padden in de diepvries te bewaren. Die waren niet voor het studentenrestaurant bestemd, maar voor een wetenschappelijk onderzoek. Er bestaat immers de vrees dat onder de inheemse ambifieënpopulatie het uitheemse Rana-virus in opmars is. Zo was er vorig jaar in Nederland een uitbraak van dit dodelijk virus. Ondertussen zijn de dode padden door de onderzoekers opgehaald en hebben we terug meer plaats in onze diepvriezers. Voor zij die ongerust zijn, het virus is niet schadelijk voor de mens.

AGENDA

Zaterdag 30 april

Daslookwandeling in het Silsombos onder leiding van Anna-Maria Dierck.
Aanvang: 14u, einde 17 uur. Zie elders in dit blad.

Zondag 29 mei

Werkdag in het Silsombos. Voorbereidingen Walk for nature 5 juni, paden optimaliseren, bordjes hangen, bruggen bouwen,.. Afspraak om 9u00 aan de Lelieboomgaardenstraat. Einde van de werkdag rond 12u00.

Walk for Nature
Wandelen en fietsen voor meer Biodiversiteit

COUNTDOWN 2010

natuurpunt
05 juni 2011

Silsombos 'grensoverschrijdende natuur'
Evenementlocatie: Gemeenteschool de Klimop te Erps-Kwerps

Kortenberg/Kampenhout

Programma

8u00 Vroege vogelwandeling in het Silsombos met ontbijt

10u00 start wandel en fietsactiviteiten
NatuurpuntCafé en andere drank en eetstands
keuze uit wandelingen van 6km, 8km of 12km

10u30 Symposium Silsombos 'Grensoverschrijdende natuur'

13u00 start geanimeerde wandelingen en fietstochten en
tot gezinsactiviteiten o.a. springkastelen, show Pruts & Tijl,
17u00 diverse infostands, ...

Witlooftrekkers Kortenberg
Administratief adres: Haavelstraat 5, 3070 Kortenberg

Aardgas. natuurlijk!

Westmalle
TRIPLE DUBBEL
trappist

Zondag 3 juli

Steilrandwandeling in Meerbeek. Afspraak om 14 uur bij de kerk van Meerbeek.
Daar wordt ook Kortenberg Feest! gehouden.

Gezien de aard van het terrein en de paden zijn de wandelingen niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.
De wandelingen zijn gratis voor leden. Voor niet-leden vragen wij een bijdrage van 1 euro per persoon
(maximaal 2,50 euro per gezin).

vu. Maarten Vandervelpen, Edegemstraat 33/6, 3070 Kortenberg - 0478 54 53 63